

مراحل مواجهه با جریان نفاق در انقلاب اسلامی براساس مواضع سیاسی امام خمینی(ره)؛ (مطالعه موردی سازمان مجاهدین خلق از سال ۱۳۵۰ تا ۱۳۶۰)

مهدی مقدسی*

اصغر افتخاری

چکیده

هدف: جریان نفاق یکی از چالش‌های جامعه اسلامی از صدر اسلام تا دوران انقلاب اسلامی است که سعی در ضربه زدن به جامعه از درون را دارد. سازمان مجاهدین خلق یکی از مهم‌ترین جریان‌های نفاق در جمهوری اسلامی است که با ظاهر خلق دوستی توانسته بود از بدنه اجتماعی مناسبی برخوردار شود و با تکیه بر آن در پی قبضه قدرت در کشور بود. مواجهه امام خمینی(ره) به تدریج موجب آشکار شدن چهره واقعی سازمان و ریزش بدنه اجتماعی آن شد و زمینه برای طرد این سازمان از سوی مردم فراهم آمد. پژوهش حاضر به دنبال پاسخ به این سؤال است که «مراحل مواجهه با جریان نفاق در انقلاب اسلامی براساس مواضع سیاسی امام خمینی(ره) به خصوص سازمان مجاهدین خلق چیست؟»

روش‌شناسی پژوهش: جهت پاسخ به این سؤال، برای گردآوری داده‌ها از روش «کتابخانه‌ای» و برای تحلیل از روش «تحلیل مضمون» استفاده شده است.

یافته‌ها: مواجهه حضرت امام با جریان نفاق شامل چهار مرحله «عدم تأیید و انزجار قلبی»، «مواجهه نرم و اکتفا به تذکر» به جریان نفاق، «گذار از مواجهه نرم به مواجهه سخت» و «مواجهه سخت» با این جریان است. **نتیجه‌گیری:** مواضع امام خمینی(ره) در قبال منافقین همواره مبتنی بر میزان نفاق‌ورزی آنها بود، لذا تا زمانی که امنیت مردم از سوی منافقین مورد خدشه واقع نشده بود ایشان با نصیحت و تأکید بر وحدت فتنه‌ها منافقین را خنثی می‌کردند اما با شورش و اخلال در امنیت از سوی مجاهدین خلق، امام خمینی(ره) نیز برخورد سخت با آنها را در پیش گرفتند.

کلیدواژه‌ها: امام خمینی، سازمان مجاهدین خلق، منافقین، انقلاب اسلامی، مواجهه نرم، مواجهه سخت.

Email: Mahdi.mmmj74@gmail.com

۱- دانشجوی دکترای علوم سیاسی دانشگاه امام صادق(ع)

(نویسنده مسئول)

Email: Eftekhariasg@gmail.com

۲- استاد علوم سیاسی دانشگاه امام صادق(ع)

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۸/۲۴

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۱/۲۳

مقدمه

اواسط دهه ۱۳۴۰، عده‌ای از دانشجویان عضو نهضت آزادی، سازمان مجاهدین خلق را با هدف مبارزه جدی و مسلحانه با رژیم پهلوی شکل داده و اقدام به جذب نیرو کردند. در سال ۱۳۵۴، سازمان مجاهدین خلق به تبعیت از تقی شاهرام ایدئولوژی و مذهب خود را رسماً مارکسیست اعلام کرد (میثمی، ۲۰۰۰: ۳۹۶). سازمان مجاهدین خلق پس از پیروزی انقلاب اسلامی توسط مسعود رجوی مجدداً شکل تازه‌ای به خود گرفت (جعفریان، ۲۰۰۴: ۸۴۳)؛ و در پی حضور جدی در تشکیل ارکان حکومتی بود، بنابراین نهادهای تازه تأسیس انقلابی که عمدتاً امنیتی بودند را مورد هدف خود برای حضور قرار دادند (اشتهاردی، ۲۰۱۶: ۴). باتوجه به سوابق این گروه، امام خمینی(ره) و نیروهای انقلابی مانع از تحقق این خواسته آنها شده و از سوی دیگر در هیچ یک از انتخابات‌های سال‌های اول انقلاب از سوی مردم به ایشان نشان داده نشد (شبان، ۲۰۱۸: ۲۱۴). روند موجود که کاملاً علیه سازمان مجاهدین خلق بود، رهبران این گروه را به ائتلاف با بنی صدر که دارای دشمنی مشترک به روحانیت بودند واداشت. این ائتلاف در نهایت منجر به رویایی جدی جریان حزب‌اللهی و پیروان خط امام با منافقین و بنی صدر شد که علی‌رغم آسیب‌های وارد شده از سوی این گروه به مردم و نظام اسلامی در نهایت با مدیریت امام خمینی(ره) و هوشیاری مردم در شناخت و مقابله با منافقین در نهایت شکست خورده و رهبران آن به خارج از کشور گریختند (فوزی، ۲۰۰۷: ۳۴).

موضع اصلی امام خمینی(ره) در دوران پیش از پیروزی انقلاب اسلامی در قبال سازمان مجاهدین خلق، عدم ائتلاف و همکاری با ایشان بود، لکن به دلیل این که مقابله با شاه پهلوی اولویت اصلی نظام اسلامی بود و هر گونه اقدام دیگری آن را به انحراف می‌کشاند از برخورد علنی و فراگیر علیه آنها خودداری می‌کردند (روحانی، ۱۹۹۳: ۴۴۶). پس از پیروزی انقلاب اسلامی نیز رویکرد اصلی امام خمینی(ره) درباره این گروه جذب حداکثری بود، اما هنگامی که خرابکاری‌های آنها گسترده شده و سعی در به انحراف کشیدن جامعه داشتند، با توصیه، نصیحت و البته رسوا کردن به مقابله با انحرافات منافقین پرداختند. ایشان در دورانی که سازمان به طور جدی آماده مقابله و شورش بودند، منافقین را تهدید به برخورد سخت و البته طرد از سوی مردم می‌کردند و در کنار این تهدیدها جوانان فریب‌خورده را دعوت به توبه و اصلاح خود می‌نمودند، اما بعد از این که منافقین در خیابان‌ها به رژیم نظامی پرداخته و مردم بسیاری را ترور کردند، پاسخ قاطعانه امام خمینی(ره) در برابر این حوادث برخورد سخت از طرف مسئولان نظام اسلامی و مردم بود تا از به خطر افتادن امنیت جامعه اسلامی جلوگیری به عمل آورند (مؤسسه فرهنگی هنری قدر ولایت، ۲۰۱۲: ۱۴۷). با توجه به این که سازمان مجاهدین خلق همچنان در خارج از کشور علیه جمهوری اسلامی فعالیت می‌کند و در ایجاد فتنه در داخل کشور نقش دارد و برخی از افراد را در داخل جذب خود کرده است، در صورتی که در برخورد با آنها خصوصاً افراد فریب‌خورده منطق و الگوی مناسبی اتخاذ نشود، مشکلات زیادی را در حوزه امنیت متوجه کشور خواهد کرد. اهمیت این تحقیق از این حیث است که دست‌یابی به الگوی

مواجهه با منافقین می‌تواند در آینده به نظام اسلامی برای برخورد با جریان‌های نفاق مطابق موازین شرعی کمک کند. هدف اصلی پژوهش، دستیابی به الگوی مواجهه با منافقین است. هدف دیگر پژوهش بررسی نسبت میان نوع مواجهه با منافقین با اقدامات آنها در اندیشه امام خمینی(ره) است.

ادبیات موضوع و پیشینه

ادبیات مفهومی

منافق

منافق در لغت یعنی کسی که ظاهرش خلاف باطنش باشد (عمید، ۱۹۸۳: ۹۹۲). و در اصطلاح یعنی کسی که به زبان اظهار ایمان می‌کند ولی کفر را در قلب خود نهان می‌دارد. راغب اصفهانی در تعریف نفاق می‌نویسد: «نفاق، وارد شدن در اسلام از یک‌طرف و بیرون رفتن از آن از طرف دیگر است (طبرسی، ۱۴۵۳ق). این لغت واژه‌ای است قرآنی که از ماده نفاق و نفاق گرفته شده و در کتاب قاموس قرآن به کسی اطلاق شده است که در ظاهر ایمان داشته و در باطن کافر است (قرشی، ۱۹۹۲، ج ۷: ۹۸). خداوند در قرآن کریم در خصوص منافقین می‌فرماید: «يَقُولُونَ بِأَفْوَاهِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ» می‌گویند آنچه را که در دل‌هایشان نیست (آل عمران، آیه ۱۶۷). در تعریفی دیگر گفته شده است منافق کسی است که از روی نیرنگ، دروغ و فریب دادن مسلمان‌ها، ادعای ایمان می‌کند؛ در حالی که نسبت به همه یا برخی از ارکان ایمان در قلب خود کافر است. قرآن کریم، در موارد متعدد تصریح به کفر منافقان کرده است (سلامی، ۲۰۱۶: ۱۹). امام خمینی(ره) منافق را مطابق تعریف قرآن کریم کسانی می‌داند که قول آنها مطابق با فعلش و عملکردشان نبوده و گرچه در ظاهر مدعی اسلام و هواداری از آن را دارند ولی در عمل با تمام قوا سعی در ضربه زدن به آن دارند (موسوی خمینی، ۱۹۹۹، ج ۹: ۳۳۶). بنابراین در تعریف مختار باید گفت، منافق با ظاهری خلاف باطن خود، در میان مسلمین نفوذ می‌کند و از درون به جامعه اسلامی ضربه می‌زند، جهت مقابله با آنها شناخت صحیح و بکارگیری راهبردی مؤثر در رسوا کردن آنها و سپس مقابله عملی با ایشان ضرورت دارد.

مواجهه

مواجهه در لغتنامه دهخدا رودررویی، روبرویی و مقابله معنی شده است (دهخدا، ۱۹۹۴: ۱۹۱۹۵). بنابراین در مواجهه دو طرف وجود دارند که در تقابل با یکدیگر قرار گرفته‌اند. به دلیل این‌که نفاق دارای مراتب گوناگونی است، نحوه مواجهه با آن نیز متعدد و سیال است. روش برخورد در تقسیم‌بندی اولیه و کلی به دو دسته «سخت» و «نرم» تقسیم می‌گردد. شیوه‌ی مواجهه و برخورد سخت شامل مجازات اخروی و دنیوی می‌باشد و روش نرم نیز دارای پوشش فراگیر است به‌طوری‌که شیوه‌های جامعه‌شناختی، روان‌شناختی، اخلاقی، اعتقادی و معرفت‌شناختی از طریق بیان عناصر، عوامل، لوازم و پیامدهای هر کدام، در آن حضور و ظهور روشن دارد (همايون مصباح، ۲۰۱۱: ۱۶۹-۱۷۸). امام خمینی(ره) در باب امر به معروف و نهی از منکر

کتاب تحریرالوسیله، علی‌رغم این‌که سه مرحله برای این حکم شرعی عنوان می‌کنند، اما در یک تقسیم‌بندی کلی انزجار قلبی و اظهار زبانی به‌عنوان مواجهه نرم در نظر گرفته شده و مجازات عملی به‌عنوان مواجهه سخت از مظر ایشان مطرح شده است (موسوی خمینی، ۲۰۱۶، ج ۱: ۵۴۱). بنابراین مواجهه یعنی برخوردی که در آن تقابل با طرف مقابل وجود داشته باشد که ثمره آن ایجاد تنبه در وی یا مجازات شدید او می‌باشد و این برخورد متناسب با خلافتی که رخ داده است می‌تواند نرم یا سخت باشد.

پیشینه پژوهش

تاکنون پژوهش‌های مختلفی در خصوص سازمان مجاهدین خلق صورت گرفته است که در آنها تاریخچه، مبانی تئوریک التقاطی و مارکسیستی، عملکرد و خاطرات برخی از اعضای سازمان بیان شده است. مظفر مهرآبادی (۱۳۸۴) در «بررسی تغییر ایدئولوژی سازمان مجاهدین خلق ایران در سال ۱۳۵۴» تغییر ایدئولوژی سازمان مجاهدین خلق مورد تحلیل قرار داده و التقاط سازمان از دوران تشکیل به همراه شخصیت تقی شهرام را از عوامل اصلی تغییر ایدئولوژی عنوان کرده است. جمعی از پژوهشگران (۱۳۸۵) در «سازمان منافقین خلق؛ از پیدایی تا فرجام» تاریخچه سازمان، مبانی تئوریک و عملکرد آن را از سال ۱۳۴۲ تا سال ۱۳۸۴ مورد تحلیل و بررسی قرار داده است. نویسندگان مؤسسه فرهنگی - هنری قدر ولایت (۱۳۹۱) در «سازمان مجاهدین خلق (منافقین)» سازمان مجاهدین خلق را در دهه ۶۰ تحلیل کرده و تأثیر آن بر اتفاقات مهم در جمهوری اسلامی ایران و مواضع امام خمینی (ره) و مسئولین را بیان کرده است. سید محمدمهدی جعفری (۱۳۸۳) در «سازمان مجاهدین خلق از درون» سازمان مجاهدین خلق را به لحاظ تشکیلاتی مورد بررسی قرار داده است. صادق علی‌پور (۱۳۹۵) در «بررسی تطبیقی اندیشه‌های امام خمینی (ره) و عملکردهای هاشمی رفسنجانی؛ در زمینه مبارزه مسلحانه و حمایت از منافقین» اختلاف رویکرد حضرت امام با آقای هاشمی رفسنجانی را در خصوص حمایت از سازمان مجاهدین خلق پیش از انقلاب خصوصاً در مسئله مبارزه مسلحانه می‌پردازد. رضا خجسته (۱۳۸۷) در «چگونه مجاهدین منافقین شدند» سیر حرکت مجاهدین خلق از تشکیل تا تقابل با جمهوری اسلامی را مورد توجه قرار داده است و التقاط موجود در تفکرات اولیه سازمان را اصلی‌ترین عامل به انحراف کشیده شدن کامل آن عنوان می‌کند. مصطفی قاسمی حیدری (۱۳۹۱) در «تأثیر عملیات بمب‌گذاری و ترور سازمان مجاهدین خلق ایران بر فرسایشی شدن جنگ عراق علیه ایران» به خیانت منافقین در دوران دفاع مقدس پرداخته و آن را عامل مؤثری در تحلیل قوای ایران در مقابل عراق و در نتیجه طولانی شدن جنگ می‌داند. لطف‌الله میثمی (۱۳۷۸ و ۱۳۸۲) در «از نهضت آزادی تا مجاهدین خلق» و «آنها که رفتند» خاطرات خود را در زمانی که عضو سازمان بوده است بیان کرده است. حسین احمدی روحانی (۱۳۸۴) در «سازمان مجاهدین خلق ایران» دست‌نوشته‌های خود را منتشر کرده است که در آن تاریخچه سازمان مجاهدین خلق پیش از انقلاب و فعالیت‌های آن در خارج از کشور را بیان می‌کند. علی‌اکبر راستگو (۱۳۸۲) در «مجاهدین در آئینه تاریخ» ضمن بیان خاطرات خود و تاریخچه سازمان، رهبری مسعود رجوی در سازمان مجاهدین خلق را مورد انتقاد قرار می‌دهد. حمید شوکت (۱۳۶۸) در «نگاهی از

درون به جنبش چپ» طی مصاحبه‌ای با خانبا با تهرانی، خاطرات او را ثبت کرده است. در این کتاب به شرایط مجاهدین خلق در خارج از کشور و نحوه رهبری مسعود رجوی اشاره شده است. در پژوهش حاضر به بازخوانی مواجهه امام خمینی(ره) با سازمان مجاهدین خلق و الگوی رفتاری ایشان طی یک دهه -۱۳۵۰ تا ۱۳۶۰- با استفاده از روش تحلیل مضمون بیانات و پیام‌های امام خمینی(ره) پرداخته شده است که وجه نوآوری و تمایز آن نسبت به پژوهش‌های پیشین در این موضوع است.

روش پژوهش

یکی از اساسی‌ترین روش‌های کیفی، روش تحلیل مضمون است. «مضمون، بیانگر اطلاعات مهمی درباره داده‌ها و پرسش‌های پژوهش است و تا حدی، معنی و مفهوم الگوی موجود در مجموعه‌ای از داده‌ها را نشان می‌دهد» (Braun and Clarke, 2006:75). تحلیل مضمون اصولاً یک راهبرد توصیفی است که یافتن الگوها و مفاهیم مهم را از درون مجموعه داده‌های کیفی تسهیل می‌نماید (Given, 2008: 867). در این روش پژوهشگر به دنبال یافتن الگوهای تکراری معنادار است. این روش بر اساس یک رویه مشخص و در سه سطح مضامین پایه (کدها و نکات کلیدی در موجود در متن)، سازمان دهنده (مضامین به‌دست‌آمده از ترکیب و تلخیص مضامین پایه) و مضامین فراگیر (مضامین عالی دربرگیرنده اصول حاکم بر متن به‌عنوان یک کل) را نظام‌مند می‌کند و نقشه‌ای از کل مضامین ارائه می‌کند (AttrideStirling, 2001: 389). فرآیند تحلیل مضمون زمانی آغاز می‌شود که پژوهشگر الگوهای معنی‌دار و موضوعاتی که جذابیت بالقوه دارند را مورد نظر قرار می‌دهد. این فرآیند شامل یک رفت‌وبرگشت بین مجموعه داده‌ها و خلاصه‌های کدگذاری شده و تحلیل داده‌هایی است که به وجود می‌آیند (یحیی کمالی، ۲۰۱۸: ۱۹۵).

تحلیل مضمون به روش‌های گوناگونی قابل اجرا و استفاده است. چهار روش مرسوم در تحلیل مضمون به این شرح هستند: قالب مضامین، ماتریس مضامین، شبکه مضامین و تحلیل مقایسه‌ای (شیخ‌زاده، ۲۰۱۱: ۱۶۵-۱۷۲). معمولاً در پژوهش‌هایی که تعداد متون و داده‌های آن زیاد باشد (مثلاً ۱۰ تا ۳۰ منبع) «قالب مضامین به کار گرفته می‌شود. در این روش، فهرستی از مضامین شناخته در ادبیات نظری و استخراج شده از متن داده‌ها به صورت درختی و سلسله مراتبی تنظیم می‌گردد (یحیی کمالی، ۲۰۱۸: ۱۹۵).

به‌منظور فهم مراحل مواجهه امام خمینی(ره) با جریان نفاق، پژوهش حاضر نیز پس از مطالعه و بررسی انواع فنون بر اساس روش تحلیل مضمون و شیوه قالب مضامین، با تأکید بر کلیدواژه‌های نفاق، تفرقه، مارکسیسم، مجاهدین خلق و التقاط (به همراه تمامی مشتقات این واژگان که در بیانات امام خمینی(ره) وجود داشت) در صحیفه امام خمینی - به‌عنوان مرجعی که عموم سخنرانی‌های مربوط به ارکان نظام را در خود جای داده - صورت گرفته است (جدول شماره ۱).

جدول ۱: کلیدواژه‌های جستجو شده

کلید واژه	منافق	منافقین	گولخورده	کمونیسست	تفرقه	خلق	اسلحه
تعداد مدارک	۵۰	۲۲۳	۱۲	۱۲۴	۳۵۷	۴۰۳	۲۷۴
مدارک مورد استفاده	۱	۱۳	۱۱	۵	۴	۲	۳

پس از جستجوی کلیدواژه‌ها در صحیفه امام خمینی(ره)، برای تحلیل مضمون، قطعه‌ای از متن (جمله، پاراگراف یا...) انتخاب شده و پس از تجزیه کامل، مضامین موجود در آن - متناسب با موضوع مدنظر- استخراج و کدگذاری شد (جدول شماره ۲). در این مرحله با جستجوی کلیدواژه‌های مرتبط تعداد زیادی داده به دست آمد که با مرور آنها مشخص شد فقط ۳۹ مورد از آنها در حوزه مواجهه با منافقین است. در گام بعدی با بهره‌گیری از وجوه مشترک موجود میان مضامین تعدادی از آنها که دارای اشتراک نزدیکی بیشتری هستند، تحت یک عنوان کلی‌تر دسته‌بندی می‌شوند که به آنها «مفهوم» (Concept) گفته می‌شود (جدول شماره ۳). در مرحله بعد و به منظور انجام مرحله «مقوله‌بندی» (Categorization) برای رسیدن به اصولی عام‌تر، چند مفهوم که دارای اشتراکات بیشتری هستند، تحت عنوان یک «مقوله» (Categories) جمع شده و یک اصل عام را تشکیل می‌دهند (جدول شماره ۴).

در راستای کدگذاری هر یک از مضامین احصا شده برای سهولت ارجاع و شناخت و پرهیز از تکرار، با یک نشان‌گر منحصر به فرد مشخص می‌شوند. در این پژوهش از مدل زیر برای کدگذاری استفاده شده است: الف- حرف T و عدد پس از آن نشان دهنده دوره زمانی است که فرمایش امام خمینی(ره) مربوط به آن بوده است. T1 بیانگر دوره زمانی اول که از سال ۱۳۵۰ تا ۱۳۵۷ (پیش از پیروزی انقلاب اسلامی)، T2 بیانگر دوره زمانی دوم که از سال ۱۳۵۷ تا اسفند ۱۳۵۹ و T3 دوره سوم یعنی اسفند ۱۳۵۹ تا تابستان ۱۳۶۰ است.

ب- حرف S و عدد پس از آن بیانگر نوع سیاست در برخورد با منافقین است. S1 بیانگر سیاست مواجهه مستقیم نظام (رهبری و ارکان نظام) با منافقین است و S2 بیانگر سیاست برخورد مردم با منافقین است.

ج- حرف K و عدد پس از آن نشان دهنده نوع مواجهه است. K1 نشان دهنده عدم تأیید، K2 نشان دهنده مواجهه نرم و K3 نشان دهنده مواجهه سخت است.

د- حرف A و عدد پس از آن نشان دهنده این است که در مدارکی نوع مواجهه سخت است، امام خمینی(ره) در مقام تهدید منافقین هستند و یا دستور به مقابله با آنها می‌دهند. A1 بیانگر تهدید و A2 بیانگر دستور به مقابله است.

و- حرف N و عدد پس از آن نشان دهنده نوع نفاق و عملکرد نادرست سازمان است. N1 بیان کننده انحراف فکری سازمان، N2 بیان کننده تفرقه افکنی و توطئه سازمان، N3 بیان کننده فریبکاری سازمان و N4 بیان کننده شورش مسلحانه سازمان است.

جدول ۲: فرمایش امام خمینی(ره) و کدگذاری و استخراج مضمون

ردیف	مدخل	مدرک	مضمون	کد
۱	تفرقه	امروز است که آنهایی که تفرقه افکنی می کنند و می خواهند با بهانه ها بین صفوف مسلمین جدایی بیندازند، دست آنها را باید قطع کرد. (۷:۱۳۳)	تهدید به برخورد سخت نظام با منافقین	T2S1K3A1N2
۲	تفرقه	مردم ایران! بیدار باشید تفرقه افکنها را از بین خودتان بیرون کنید. ما نخواهیم گذاشت که این تفرقه افکنها رشد کنند، آنها را در نطفه خفه می کنیم؛ هر چه می خواهند بگویند، توطئه نکنند، آدمکشی نکنند. این آدمکشها و توطئه گرها را دفن خواهیم کرد. (۷:۱۳۴)	تهدید به طرد منافقین از سوی مردم	T2S2K3A1N4
			تهدید به برخورد سخت نظام با منافقین	T2S1K3A1N2
			تهدید به برخورد سخت نظام با منافقین	T2S1K3A1N2
۳	کمونیسست	آقا شما نشسته اید که چهار تا کمونیست بیابند در دانشگاه و قبضه کنند دانشگاه را!!؟ شما مگر کمتر از آنها هستید؟ عدد شما بیشتر از آنهاست؛ حجت شما بالاتر از آنهاست. شما این مسائل را که بگویید، خیانت اینها را می توانید واضح بکنید. (۸:۱۳۹)	رسوا کردن منافقین با مباحثه	T2S2K2N1
۴	کمونیسست	من نمی گویم حالا جنگ بکنید با آنها، جنگ نمی خواهیم حالا بشود، اگر یکوقتی منتهی به این شد، به یک روز اینها را بیرونشان می کنیم! اما حالا نمی خواهیم یک جنگی بشود؛ می خواهیم حالا با ملایمت بشود؛ اما خوب، با صحبت. آنها صحبت می کنند؛ شما هم صحبت بکنید. (۸:۱۴۰)	تهدید به برخورد سخت نظام با منافقین	T2S1K3A1N4
			رسوا کردن منافقین با مباحثه	T2S2K2N1

T1S1K1N1	عدم تأیید منافقین به دلیل فهم ناصریح از اسلام	من نجف که بودم، یک نفر از همین افراد آمد پیش من. قبل از این بود که آن منافقین پیدا بشوند. ... آمده بود که تأیید بگیرد از من، من همان گوش کردم و یک کلمه هم جواب ندادم. فقط اینکه گفت که ما می‌خواهیم که قیام مسلحانه بکنیم، من گفتم نه، قیام مسلحانه حالا وقتش نیست؛ و شما نیروی خودتان را از دست می‌دهید و کاری هم ازتان نمی‌آید. دیگر بیش از این من به او چیزی نگفتم. او می‌خواست من تأییدش بکنم. بعد هم معلوم شد که مسئله همان طورها بوده. (۸:۱۴۴)	منافقین	۵
T1S1K1N1	مخالفت با شیوه مبارزه منافقین	از ایران هم برای آنها اشخاصی سفارش کرده بودند که این‌ها را تأیید کنید، این‌ها مردم کذابی هستند، فلان، معذک من باور نکردم. حتی از آقایان خیلی محترم تهران سفارش کرده بودند که این‌ها مردم چطور هستند؛ و من باورم نیامده بود. این‌هایی که این قدر از قرآن و از نهج البلاغه و از دیانت زیاد دم می‌زنند و بعد فقرات قرآن را یک جور دیگری غیر از آنچه باید معنا می‌کنند و فقرات نهج البلاغه را یک جوری دیگر غیر از آنچه که باید معنا می‌کنند، این‌ها را نمی‌توانیم ما خیلی رویشان اطمینان داشته باشیم. (۸:۱۴۵)	منافقین	۶
T1S1K1N1	عدم تأیید منافقین به دلیل فهم ناصریح از اسلام	آنهایی که این طور هم با قلمهایشان، علاوه بر تفنگهایشان، با ما معارضه دارند ما به آن‌ها کراراً گفته‌ایم و حالا هم می‌گوییم که مادامی که شما تفنگ‌ها را در مقابل ملت کشیده‌اید، یعنی در مقابل اسلام با اسلحه قیام کرده‌اید، نمی‌توانیم صحبت کنیم و نمی‌توانیم مجلسی با هم داشته باشیم. شما اسلحه‌ها را زمین بگذارید و به دامن اسلام برگردید، اسلام شمارا می‌پذیرد و اسلام هوادار همه شماها هست. (۱۴:۳۴۳)	اسلحه	۷
T3S1K3A2N4	عدم مصالحه با منافقین			
T3S1K2N1	پذیرش توبه حقیقی منافقین			

T3S1K2N1	پذیرش توبه حقیق منافقین	شما به قوانین اسلام سر بگذارید، گردن فرو بیاورید. کشور اسلامی ما، همه شما را می پذیرد و من هم که یک طلبه هستم با شما حاضر که در یک جلسه، نه در یک جلسه، در دهها جلسه، با شما بنشینم و صحبت کنم. شما الآن می بینید که بعضی احزابی که انحرافی هستند و ما آنها را جزء مسلمین هم حساب نمی کنیم، معذک، چون بنای قیام مسلحانه ندارند و فقط صحتهای سیاسی دارند، هم آزادند و هم نشریه دارند به طور آزاد. ... ما البته میل داریم که همه گروهها و همه احزاب به اسلام برگردند و راه مستقیم اسلام را پیش بگیرند و همه مسلم باشوند. بر فرض این که نشدند، مادامی که آنها با ما جنگی ندارند و با کشور اسلامی جنگی ندارند و در مقابل اسلام قیام مسلحانه نکرده اند، به طور آزاد دارند عمل می کنند و به طور آزاد حرفهای خودشان را دارند می زنند، لکن شما بنای بر این مطلب ندارید. و من اگر در هزار احتمال یک احتمال می دادم که شما دست بردارید از آن کارهایی که می خواهید انجام بدهید، حاضر بودم که با شما تفاهم کنم و من پیش شما بیایم؛ لازم هم نبود شما پیش من بیایید. و حالا هم به موجب احکام اسلام نصیحت به شما می کنم؛ شما در مقابل این سیل خروشان ملت نمی توانید کاری انجام بدهید. شما اگر یک وقت ملت قیام کند، مثل یک ذره ای در مقابل این سیل خروشان هستید. برگردید به دامن اسلام، بیایید آن چیزی را که دیگران می خواهند به شما بدهند و وعده آن را به شما می دهند در اسلام برای شما مهیاست شما دست بردارید از قیام مسلحانه و آن چیزهایی که به غارت برده اید از بیت المال مسلمین برگردانید و با مسلمین دیگر با هم باشید. ... وقتی در همین جا تهدید به قیام	اسلحه	۸
T3S1K2N4	آزادی گروههای غیر معاند			
T3S1K2N1	پذیرش توبه حقیقی منافقین			
T3S1K2N4	آزادی گروههای غیر معاند			
T3S1K3A2N4	عدم مصالحه با منافقین			
T3S2K3A1N4	تهدید به طرد منافقین از سوی مردم			
T3S1K2N1	پذیرش توبه حقیقی منافقین			
T3S1K3A2N4	عدم مصالحه با منافقین			

		می‌کنید، ما نمی‌توانیم از شما این طور مسائل را قبول کنیم. (۱۴:۳۴۴)		
T3S2K2N3	نصیحت جوانان فریب‌خورده توسط مردم	من کراراً به این مادرها و پدرها و به این جوان‌های گولخورده نصیحت کردم که اولاد خودتان را نصیحت کنید، اولاد خودتان را بازدارید از این که آلت دست جنایتکاران بشوند و به این جوان‌های گولخورده مکرر گفتم که شما طرز فکر این بزرگترها را - به اصطلاح- و این سران را مشاهده کنید! این سران فاسد هیچ کدام در صحنه نیستند، همه در زیر، در کنج‌خانه‌ها و در زیرزمین‌ها هستند و شما را آلت قرار دادند که شما بروید و خون مردم را بریزید و خون خودتان ریخته بشود، صحنه برای آنها درست بشود که آنها بیابند بیرون صحنه را برای امریکا درست کنند. بیدار بشوید یک‌قدری. (۱۴:۵۲۶)	گولخورده	۹
T3S1K2N3	نصیحت منافقین فریب‌خورده	ملت ما باید چشم‌هایش را باز کند و رفت و آمدهای مشکوک را تحت نظر بگیرد. شما ننشینید حالا که برای شما فقط پاسدارها عمل کنند؛ شما همه پاسدار اسلامید. ملت ما همه پاسدار اسلام هستند. باید همه مراقب باشند؛ همسایه‌های خودشان را هر خانه‌ای تحت نظر بگیرد، رفت و آمدهای مشکوک را تحت نظر بگیرد. (۱۴:۵۲۸)	گولخورده	۱۰
T3S2K3A2N4	شناسایی و معرفی منافقین توسط مردم	ما در جنگ با امریکا و تفاله‌های امریکا [هستیم]، این تفاله‌هایی که قالب زدند خودشان را و ما غفلت کردیم، الآن هم هستند. باید هر یک از این‌ها را شناسایی کنید و به دادگاه‌ها معرفی کنید، ننشینید که باز یک جایی را آتش بزنند. (۱۵:۲۹)	منافقین	۱۱
T3S1K2N3	نصیحت منافقین فریب‌خورده	من حالا هم باز به این افرادی که خیلی منحرف نیستند، من به این‌ها باز نصیحت می‌کنم که شما بیایید و حسابتان را از این	منافقین	۱۲

		منافقین که قیام بر ضد اسلام کردند حسابتان را جدا کنید. (۱۵:۳۰)		
T3S1K3A2N4	دستور به برخورد سخت نظام با منافقین	آنهایی که به اسلام عقیده ندارند و اشخاصی هستند که قیام بر ضد اسلام کردند و لا اقل در خیابانها ریخته‌اند و آدم کشته‌اند و شما هم حکم شرعی‌اش را می‌دانید و شما هم می‌دانید که کسی که مسلحانه در خیابان بریزد و مردم را ارباب کند، لازم نیست بکشد مردم را، ارباب کند، اسلام تکلیفش را معین کرده است. (۱۵:۳۱)	اسلحه	۱۳
T3S1K2N1	پذیرش توبه حقیقی منافقین	من متأثرم برای این عدّه جوانی که از این اشخاص منحرف بازی خورده‌اند، در توبه باز است. اسلام، خدای تبارک و تعالی، در توبه را باز کرده است برای همه. الان هم اگر همه این‌هایی که در خارج رفتند و می‌خواهند حکومت ایران را به هم بزنند همه این‌ها توبه کنند و برگردند به مملکت. (۱۵:۹۵)	گولخورده	۱۴
T3S2K3A2N4	شناسایی و معرفی منافقین توسط مردم	و من به حسب تکلیف شرعی به همه ملت عرض می‌کنم که هر منزلی، این دو- سه تا منزلی که در اطراف خانه خودش است، نظر بکند ببیند چه جور می‌گذرد در سرتاسر ملت. وقتی مملکت مال خود شما هست و دارند بر ضد مملکت شما عمل می‌کنند، خودتان باید این مسائل را حل بکنید، ننشینید که دولت بکند. ... اگر ده روز، بیست روز، یک ماه این کار بشود که همه مردم توجه به این داشته باشند که این همسایه من چه می‌کند، تو خانه همسایه من کی رفت و آمد می‌کند، پیدا کردن یک رد پایی از این منافقین و منحرفین فوراً اطلاع بدهند به آن کمیته نزدیک، به آن کلانتری نزدیک اطلاع بدهند که یک همچو قصه‌ای در آن منزل هاست، اگر این طور بشود زود حل می‌شود. (۱۵:۹۹)	منافقین	۱۵

T3S2K2N3	نصیحت جوانان فریب‌خورده توسط مردم	پدر و مادرها توجه کنند بچه‌هایشان را که چه می‌کنند و چه می‌گذرد، این دختر بیچاره را نگذارند که در دام این‌ها بیفتد، این پسر بیچاره را نگذارند که در دام این‌ها بیفتد، خودشان آنها را نصیحت کنند و اگر نصیحت‌پذیر نیستند معرفی کنند. یک تکلیف شرعی است، کسی که می‌خواهد یک مسلمان را بکشد شما باید قبل از اینکه او بکشد معرفی‌اش کنید و اگر نکنید شما شریکیدر این جرم. (۱۵:۱۰۰)	گولخورده	۱۶
T3S2K3A2N4	شناسایی و معرفی منافقین توسط مردم	من از همه ملت ایران خواستار هستم که با هوشیاری توجه کنند به این خرابکاری‌هایی که این‌ها می‌کنند و پند بگیرند از آن مادری که پسر خودش را آورد و محاکمه کرد که آن یکی از نمونه‌های اسلام است و دیگران هم این طور باشند. نصیحت کنند اول اولادخودشان، برادرهای خودشان، فرزندان خودشان را و اگر نپذیرفتند، آنها را معرفی کنند تا به وظیفه اسلامی خودشان و به وظیفه ایمانی و ملی خودشان، عمل کرده باشند. و من از تمام قوای مسلح خواستارم که انسجامشان - همان طوری که تاکنون بوده است - از حالا به بعد هم منسجم‌تر بشوند و مخصوصاً شهربانی در شهرهایی که هست، در تمام کشور، قدرت خودش را زیاد کند و پرسنل خودش را قوی کند، با این اشراری که دزدند و مردم را گاهی می‌کشند و روحانیون را گاهی می‌کشند، با این‌ها مقابله کنند. (۱۵:۱۳۱)	گولخورده	۱۷
T3S2K3A2N4	دستور به طرد منافقین از سوی مردم			
T3S2K2N3	نصیحت جوانان فریب‌خورده توسط مردم			
T3S2K3A2N4	شناسایی و معرفی منافقین توسط مردم			
T3S1K3A2N4	دستور به برخورد سخت نظام با منافقین			
T3S1K2N1	پذیرش توبه حقیقی منافقین	این یک مشیت جوان گولخورده ان شاء الله، بیدار می‌شوند و به دامن اسلام و ملت برمی‌گردند. ... اگر خود آنها پیشقدم بشوند و بیایند، قبل از اینکه آنها را بگیرند به دامن اسلام برگردند، توبه آنها قبول است و من امیدوارم که این امر تحقق پیدا بکند. (۱۵:۱۳۲)	گولخورده	۱۸

T3S2K3A1N4	تهدید به طرد منافقین از سوی مردم	این‌ها مگر نشناخته‌اند این ملت را که کسی که انحراف دارد از اسلام و کسی که سر کرده تروریست‌هاست، کسانی که سر کرده این‌ها هستند و این‌ها را وادار به خرابکاری می‌کنند، در بین ملت جای ندارند. (۱۵:۱۳۶)	منافقین	۱۹
T3S2K3A2N4	شناسایی و معرفی منافقین توسط مردم	و من امیدوارم که ملت ما انسجام خودش را بیشتر کند و در صحنه بیشتر از سابق حاضر باشد و امثال این تفاله‌هایی که مانده‌اند از رژیم سابق و از اشخاصی که فرار کرده‌اند، این‌ها را این‌شاء الله، با نظارت خودشان و با نظر خودشان، هر جا دیدند معرفی کنند و قوای انتظامی و نظامی و خصوصاً شهربانی، بیشتر قیام کند به امر انتظامات و نظام و سایر چیزها. (۱۵:۱۴۰)	منافقین	۲۰
T3S1K3A2N4	دستور به برخورد سخت نظام با منافقین			
T2S1K2N3	نصیحت منافقین فریب‌خورده	آنها که با اسم ملیت و با اسم خلق دوستی خنجر به پشت ملت می‌زنند بیدار بشوند ... ما آنها را نصیحت می‌کنیم. ... آنها که می‌خواهند توطئه کنند، آنها که می‌خواهند منحرف کنند ملت ما را، آنها که می‌خواهند اختلاف بیندازند بین قشرهای ملت، این‌ها توطئه‌گر هستند و ما ساکت نمی‌نشینیم. ما آنها را تأدیب می‌کنیم. (۶:۳۶۲)	خلق	۲۱
T2S1K3A1N4	تهدید به برخورد سخت نظام با منافقین			
T2S1K2N3	نصیحت منافقین فریب‌خورده	ما آنها را نصیحت می‌کنیم. ما علاقه داریم که همه افراد ملت ما در رفاه باشند. نصیحت به آنها می‌کنیم که بیایید. (۶:۴۹۶)	منافقین	۲۲
T2S1K3A1N4	تهدید به برخورد سخت نظام با منافقین	ما نخواهیم گذاشت که توطئه‌های آنها به ثمر برسد. و ما به وضع دیگر با آنها معامله خواهیم کرد. ملت ما برای همه چیز حاضر است. توطئه‌ها را می‌شکنیم و این جرثومه‌های فساد را یا اصلاح می‌کنیم و یا طرد. (۱۰:۴۷۵)	منافق	۲۳
T2S1K2N3	نصیحت منافقین فریب‌خورده	همه ما مکلفیم که این مسائل را تبلیغ کنیم. اهل علم و اهل منبر بیشتر، روشنفکر و اهل قلم بیشتر. دیگران هم باید بگویند به همه. به‌طور توصیه از هم، توصیه کنند به هم.	گول‌خورده	۲۴

		سفارش کنند به هم که گول این شیاطینی که می‌خواهند جدا کنند شماها را از هم، گول این‌ها را نخورید. (۱۱:۵۲)		
T2S1K2N2	نصیحت منافقین تفرقه‌افکن	شمارا هوشیار می‌کنم به اینکه از تفرقه به هر صورتی که هست پرهیز کنید. هر چیزی که موجب تفرقه می‌شود از او پرهیز کنید. (۱۲:۷۶)	تفرقه	۲۵
T2S1K2N2	نصیحت منافقین تفرقه‌افکن	من به آنها نصیحت می‌کنم که آرام باشید! به آنها نصیحت می‌کنم که یکدیگر را نگزید. پنجه به روی هم نزنید. همه با هم این کشور را به پیش ببرید. اختلاف سلیقه‌ها را در یک محیط خوب، برادرانه حل کنید. (۱۴:۵۲)	تفرقه	۲۶
T3S1K3A2N4	دستور به برخورد سخت نظام با منافقین	شما با پشتیبانی ملت می‌توانید که این شرارت‌هایی که گاهی در سطح شهرها می‌شود جلواش را بگیرید با نصیحت، و الا با قدرت. کسانی که بخواهند اخلال کنند در هر امری از امور- چه در سخنرانی‌هایی که از طرف شخصیتها می‌شود و چه در اجتماعات مطابق قانونی که با اجازه وزیر کشور اجتماعات حاصل می‌شود- باید شماها مواظب باشید، و سپاه پاسداران هم که در شهرها هستند با شما هماهنگ باشند برای جلوگیری از این که در این اجتماعات یک دسته اشرار وارد نشوند و بخواهند درگیری ایجاد کنند؛ و همین‌طور در خیابان‌ها یک دسته‌ای از اشرار بخواهند	منافقین	۲۷
T3S2K3A2N4	دستور به طرد منافقین از سوی مردم	درگیری ایجاد کنند و ناراحتی برای مردم. به‌حسب قاعده و قانون، شما وظیفه‌دارید و سپاه پاسدارها هم که در شهرها هستند وظیفه دارند که با شما کمک کنند، و مردم هم از شما پشتیبانی کنند که این‌طور شرارت‌ها و این‌طور		

T3S2K3A2N4	شناسایی و معرفی منافقین توسط مردم	درگیریهایی که موجب تشتت قوا می‌شود، موجب ضعف قوا می‌شود، و با یک برنامه‌ای مشغول هستند برای شرارت، انجام نگیرد. با قدرت، قوه و با پشتیبانی همه مردم از این طور امور باید جلوگیری بشود تا در یک سطح آرامی مردم مشغول به کارهایشان باشند. و بعضی از این اشرار که مشغول ترور هستند یا مشغول انفجار بعضی جاها هستند باید اطلاعات حاصل		
T3S1K3A2N4	دستور به برخورد سخت نظام با منافقین	بشود و پیگیری بشود، و این‌ها معرفی بشوند به دادگاه‌ها، و دادگاه‌ها آنها را مجازات کند به آن مجازاتی که اسلام برای آن‌ها تعیین کرده است. و آن مجازات سختی است. (۱۴:۱۴۰)		
T2S1K3A1N4	تهدید به برخورد سخت نظام با منافقین	این‌ها که به صورت منافقین پیش آمدند و در میدان مسلمین واقع شده‌اند و می‌خواهند کارشکنی کنند برای اسلام و مسلمین، باید هر چه از آنها پیدا کردند، هر پرونده‌ای که از این‌ها پیدا کردند این را نشان بدهند تا معلوم بشود که این‌ها جزو منافقین‌اند. (۱۱:۲۳۵)	منافقین	۲۸
T3S1K2N3	نصیحت منافقین فریب‌خورده	آنهایی که گمان کردند که می‌توانند در این کشور باز شیطنتهایی بکنند و گروه کارگر و کشاورز را به تباهی بکشند و آماده کنند برای باز وارد شدن اجانب در این کشور اشتباه می‌کنند آنها بر خطا هستند و با ادعای این‌ها ما طرفدار این قشرها و خلقها هستیم... این‌ها اگر به ملت برگردند برای خودشان هم صلاح است و اگر ادامه به این امر بدهند، یک روز	خلق	۲۹
T3S1K2N1	پذیرش توبه حقیقی منافقین	است که پشیمانی دیگر سودی ندارد و آن روزی است که به ملت تکلیف شود، تکلیف شرعی - الهی، به مقابله با این‌ها و تکلیف آخری نسبت به این‌ها تعیین شود. (۱۴:۳۳۰)		
T3S2K3A1N4	تهدید به طرد منافقین از سوی مردم	من باید به این جوان‌های گول خورده، که از چند نفر گرگ این‌ها گول خورده‌اند، نصیحت کنم و به پدر و مادر این عزیزان نصیحت کنم که شما فرزندان خودتان را و جوان‌های خودتان		
T3S1K2N3	نصیحت منافقین فریب‌خورده		گولخورده	۳۰

T3S2K2N3	نصیحت جوانان فریب‌خورده توسط مردم	را از دست این گرگهایی که به صورت آدمیزاد درآمده‌اند و شما را منحرف می‌خواهند بکنند، [بگیرید]. (۱۴:۴۸۳)		
T3S1K2N3	نصیحت منافقین فریب‌خورده	شما تمام قوای خودتان را هم که روی هم بگذارید، در مقابل این سیل خروشانی که ملت مسلمان و ارزنده ایران به راه می‌اندازد، قطره‌ای بیش نیستید؛ چرا خودتان را به تباهی می‌کشید و با اسم استقلال ایران می‌خواهید ایران را به چنگال گرگ‌های قدرتمند مبتلا کنید؟ یک قدری تفکر کنید. ملت ما یک‌قدری در حال این افراد تفکر کند. پدر و مادرهای این جوان‌های گول‌خورده، این دخترهای گول‌خورده، این پسرهای گول‌خورده، تفکر کنند و آنها را هدایت کنند. (۱۴:۴۸۴)	گول‌خورده	۳۱
T3S2K2N3	نصیحت جوانان فریب‌خورده توسط مردم			
T3S1K2N3	نصیحت منافقین فریب‌خورده	من با زبان‌های مختلف آنها را دعوت کردم به اینکه رها کنند این راهی را که در پیش دارند و با ملت ایران این طور نکنند. (۱۴:۴۸۶)	منافقین	۳۲
T3S1K2N3	نصیحت منافقین فریب‌خورده	مع الأسف چون می‌بینم در بین این‌ها بسیاریشان گول‌خورده‌اند، جوانان پاکدلی بودند که این گرگها آنها را منحرف کردند، و من امید این را دارم که این جوان‌ها برگردند، این‌ها به دامن ملت برگردند، به دامن اسلام برگردند، از این جهت، من موعظه می‌کنم آنها را، موعظه می‌کنم پدر و مادر این‌هایی را که گول‌خورده‌اند، که جوانان خودشان را نگذارند برای ایده‌های چند نفر خائن که می‌خواهند در این کشور حکومت کنند، و پشتیبان آنها هم امریکاست یا شوروی، نگذارید جوانان شما تباه شوند. (۱۴:۴۸۷)	گول‌خورده	۳۳
T3S2K2N3	نصیحت جوانان فریب‌خورده توسط مردم			
T3S1K2N1	پذیرش توبه حقیقی منافقین	من خیر این گروهک‌ها را هم می‌خواهم؛ این گروهک‌ها دست بردارند و در مقابل اسلام و کشور اسلامی قیام نکنند؛ آنهايي که قیام	گول‌خورده	۳۴

T3S1K3A1N4	تهدید به طرد منافقین از سوی مردم	نکردند توبه کنند برگردند به دامن اسلام. و این جوان‌هایی که به دام این‌ها افتادند تنبه پیدا کنند و برگردند به دامن اسلام ... ملت هم فریاد می‌زنند و از من می‌خواهند که تکلیف آنها را معین کنم... جوانها و دخترها و پسرهای عزیز ما گول این‌ها را نخورند. از دام این‌ها فرار کنند؛ و به آغوش اسلام برگردند. (۱۴:۴۸۹)		
T3S1K2N3	نصیحت منافقین فریب‌خورده	آن‌ها نه عفوای حالا در کار است برایشان مگر این‌که خیلی تشخیص بدهند که نه، دیگر حالا منقلب شده واقعاً؛ والا ما نمی‌توانیم حالا با ضد انقلاب یک جوری رفتار کنیم که فردا باز یک اجتماعی بکنند و یک غائله‌ای برای ایران ایجاد کنند، برای اسلام ایجاد کنند. اسلام به ما اجازه نمی‌دهد این را. (۱۷:۲۸۴)	منافقین	۳۵
T3S1K2A2N4	دستور به برخورد سخت نظام با منافقین	من صریحاً اعلام می‌کنم که از این دستجات خائن، چه کمونیست و چه مارکسیست و چه منحرفین از مذهب تشیع و از مکتب مقدس اهل بیت عصمت - علیهم الصلاة والسلام - به هر اسمی و رسمی باشد متنفر و بیزارم و آنها را خائن به مملکت و اسلام و مذهب می‌دانم. (۳:۲۰۴)	منافقین	۳۵
T3S1K2N1	پذیرش توبه حقیقی منافقین	من صریحاً اعلام می‌کنم که از این دستجات خائن، چه کمونیست و چه مارکسیست و چه منحرفین از مذهب تشیع و از مکتب مقدس اهل بیت عصمت - علیهم الصلاة والسلام - به هر اسمی و رسمی باشد متنفر و بیزارم و آنها را خائن به مملکت و اسلام و مذهب می‌دانم. (۳:۲۰۴)	منافقین	۳۵
T1S1K1N1	مخالفت با التقاط اسلام و مارکسیسم	با کمونیست‌ها؛ چون سوء قصد آنها را نسبت به مملکت خودمان تاکنون احراز کردیم، نمی‌توانیم یک روابطی داشته باشیم مگر که آنها هم دست از آن کارهایی که دارند بردارند، و کمونیستی که در ایران هست به دامن خود ملت و اسلام برگردد که ما با آنها هم به‌طور عادلانه خواهیم رفتار کرد؛ (۳:۵۱۵)	کمونیست	۳۶
T1S1K1N1	مخالفت با التقاط اسلام و مارکسیسم	با کمونیست‌ها؛ چون سوء قصد آنها را نسبت به مملکت خودمان تاکنون احراز کردیم، نمی‌توانیم یک روابطی داشته باشیم مگر که آنها هم دست از آن کارهایی که دارند بردارند، و کمونیستی که در ایران هست به دامن خود ملت و اسلام برگردد که ما با آنها هم به‌طور عادلانه خواهیم رفتار کرد؛ (۳:۵۱۵)	کمونیست	۳۶
T1S1K2N1	پذیرش توبه حقیقی منافقین	با کمونیست‌ها؛ چون سوء قصد آنها را نسبت به مملکت خودمان تاکنون احراز کردیم، نمی‌توانیم یک روابطی داشته باشیم مگر که آنها هم دست از آن کارهایی که دارند بردارند، و کمونیستی که در ایران هست به دامن خود ملت و اسلام برگردد که ما با آنها هم به‌طور عادلانه خواهیم رفتار کرد؛ (۳:۵۱۵)	کمونیست	۳۶
T1S1K1N1	مخالفت با التقاط اسلام و مارکسیسم	آنهایی که از خارج الهام می‌گیرند، و از کمونیست‌ها و از مارکسیست‌ها الهام می‌گیرند، آنها هم نفوذ کنند در بین ما، و هر طوری که آنها می‌خواهند عمل کنند، ما یک وقت بفهمیم که اسلام را می‌خواهند با مارکسیستی منطبق	کمونیست	۳۸

		کنند، خوب، این است که خطر برای اسلام دارد. (۱۱:۶۷)		
T3S2K3A2N4	دستور به طرد منافقین از سوی مردم	در آغاز باز شدن دانشگاه‌ها و دانشسراها و دبیرستان‌ها و دبستان‌ها ممکن است اشخاصی با گروه‌هایی بخوانند با اسم‌هایی و تبلیغاتی فریبده در کار دانشگاه‌ها اخلاص کنند، و از رفتن سر کلاس‌ها جلوگیری نمایند. عزیزان دانشگاهی و محصلین سایر مدارس با بی‌اعتنایی و سردی با آنان مواجه شوند، و توطئه آنان را خنثی نمایند. (۱۰:۷۹)	منافقین	۳۹

پس از استخراج مضامین و کدگذاری آنها، با بهره‌گیری از وجوه مشترک موجود میان برخی از آنها، تعدادی از مضامین که دارای اشتراک و نزدیکی بیشتری هستند، تحت یک عنوان کلی‌تر که پوشش‌دهنده تعدادی از آنها باشد، دسته‌بندی می‌شوند که به آنها «مفهوم» گفته می‌شود (جدول شماره ۳).

جدول ۳: مفهوم سازی صحیفه امام خمینی(ره) با محوریت مواجهه با جریان نفاق

ردیف	مضامین مرتبط	مفهوم کلی	کدها
۱	عدم تأیید منافقین به دلیل فهم ناصحیح از اسلام	عدم رضایت از فهم نادرست از اسلام	-T1S1K1N1(2)
	عدم تأیید منافقین علی‌رغم سفارش بزرگان		T1S1K1N3(1)
۲	مخالفت با التقاط اسلام و مارکسیسم	عدم رضایت از التقاط	T1S1K1N1(4)
	مخالفت با شیوه مبارزه منافقین		
۳	نصیحت منافقین فریب خورده	مواجهه نرم نظام اسلامی با منافقین	T3S1K2N1(9)-
	پذیرش توبه حقیقی منافقین		T1S1K2N1(1)-
	آزادی گروه‌های غیرمعاند		T3S1K2N3(9)-
	نصیحت منافقین تفرقه‌افکن		T2S1K2N4(2)- T2S1K2N2(2)
۴	رسوا کردن منافقین با مباحثه	مواجهه نرم مردم با منافقین	T2S2K2N1(2)-
	نصیحت جوانان گولخورده توسط مردم		T3S2K2N3(6)
۵	تهدید به برخورد سخت نظام با منافقین	تهدید به مواجهه سخت منافقین	T2S1K3A1N2(3)-
	تهدید به طرد منافقین از سوی مردم		T2S1K3A1N4(4)- T2S2K3A1N4(1)- T3S2K3A1N4(3)
۶	عدم مصالحه با منافقین	مواجهه سخت نظام اسلامی با منافقین	T3S1K3A2N4(9)
	دستور به برخورد سخت نظام با منافقین		
۷	شناسایی و معرفی منافقین توسط مردم	مواجهه سخت مردم با منافقین	T3S2K3A2N4(10)
	دستور به طرد منافقین از سوی مردم		

گام بعدی، «مقوله‌بندی» متن است. در این مرحله برای رسیدن به اصولی عام‌تر، چند مفهوم که دارای اشتراکات بیشتری هستند، تحت عنوان یک «مقوله» جمع شده و یک اصل کلی‌تر را تشکیل می‌دهند (جدول شماره ۴).

جدول ۴: مقوله‌بندی صحیفه امام خمینی(ره) با محوریت مواجهه با جریان نفاق

ردیف	مفاهیم مرتبط	مقوله کلی	کدها
۱	عدم رضایت از فهم نادرست از اسلام	عدم تأیید و انزجار قلبی از منافقین	T1S1K1N1(2) -T1S1K1N3(1)- T1S1K1N1(4)
	عدم رضایت از التقاط		
۲	مواجهه نرم نظام اسلامی با منافقین	مواجهه نرم با منافقین و اکتفا به تذکر	T3S1K2N1(9)- T1S1K2N1(1)- T3S1K2N3(9)- T2S1K2N3(3)- T3S1K2N4(2)- T2S1K2N2(2)- T2S2K2N1(3)- T3S2K2N3(6)
	مواجهه نرم مردم با منافقین		
۳	تهدید به مواجهه سخت منافقین	گذار از مواجهه نرم به مواجهه سخت	T2S1K3A1N2(3)- T2S1K3A1N4(4)- T2S2K3A1N4(2)- T3S2K3A1N4(3)
۴	مواجهه سخت نظام اسلامی با منافقین	مواجهه سخت با منافقین	T3S1K3A2N4(9)- T3S2K3A2N4(9)
	مواجهه سخت مردم با منافقین		

یافته‌های تحقیق

یافته‌های توصیفی

بررسی سخنان امام خمینی(ره) در خصوص مواجهه با منافقین بیانگر این است که از منظر ایشان، چهار مؤلفه در منافقین موجب ایجاد مشکل در جامعه می‌شد که باید از سوی نظم اسلامی و مردم با آن مقابله می‌شد.

انحراف

مورد «انحراف» در بازه زمانی اول -پیش از پیروزی انقلاب اسلامی- و دوم -پس از پیروزی انقلاب اسلامی تا اسفند ۱۳۵۹- بروز بیشتری داشت و نوع مواجهه امام خمینی(ره) با آن عبارت بود از: «عدم تأیید منافقین به دلیل فهم ناصحیح از اسلام»، «مخالفت با شیوه مبارزه منافقین»، «مخالفت با التقاط اسلام و مارکسیسم»، «رسوا کردن منافقین با مباحثه» و «پذیرش توبه حقیقی منافقین».

تفرقه‌افکنی

مورد «تفرقه‌افکنی» در بازه دوم - پس از پیروزی انقلاب اسلامی تا اسفند ۱۳۵۹- از سوی منافقین اعمال می‌شد و نوع مواجهه امام خمینی(ره) با این اقدام منافقین عبارت بود از: «تهدید به برخورد سخت نظام با منافقین» و «نصیحت منافقین تفرقه‌افکن».

فریبکاری

مورد فریبکاری پیش از انقلاب و در قبال برخی از علما و مبارزین رخ داده بود و منافقین از این طریق در پی کسب وجهت برای خود بودند. پس از انقلاب اسلامی نیز منافقین در دو بازه دوم - پس از پیروزی انقلاب اسلامی تا اسفند ۱۳۵۹- و سوم - اسفند ۱۳۵۹ تا تابستان ۱۳۶۰- اقدام به فریبکاری خصوصاً در مورد جوانان می‌کردند. نوع مواجهه امام خمینی(ره) با این اقدام عبارت بود از: «عدم تأیید منافقین علی‌رغم سفارش بزرگان (در بازه اول)»، «نصیحت جوانان فریب‌خورده توسط مردم» و «نصیحت منافقین فریب‌خورده».

شورش مسلحانه

منافقین پس از این که نتوانستند در عرصه سیاسی کشور حضور رسمی پیدا کنند، شورش مسلحانه را به‌عنوان آخرین اقدام خود علیه نظام اسلامی به کار گرفتند اما پیش از اقدام عملی، تهدید به شورش را در دستور کار خود قرار دادند. تهدید و اقدام به شورش مسلحانه در بازه دوم - پس از پیروزی انقلاب اسلامی تا اسفند ۱۳۵۹- و سوم - اسفند ۱۳۵۹ تا تابستان ۱۳۶۰- از سوی منافقین اعمال شد که نوع مواجهه امام خمینی(ره) با تهدید و شورش مسلحانه عبارت بود: «تهدید به برخورد سخت نظام با منافقین»، «تهدید به طرد منافقین از سوی مردم»، «عدم مصالحه با منافقین»، «اعلام آزادی گروه‌های غیرمعاند»، «شناسایی و معرفی منافقین توسط مردم»، «دستور به برخورد سخت نظام با منافقین» و «دستور به طرد منافقین از سوی مردم».

یافته‌های تحلیلی

با توجه به مقوله‌های به‌دست‌آمده مبتنی بر مضامین مستخرج از صحیفه امام خمینی(ره)، مراحل مقابله با منافقین در اندیشه ایشان را می‌توان در چهار دسته کلی تقسیم‌بندی کرد که شدت برخورد با توجه به عدم اصلاح عملکرد سازمان مجاهدین خلق افزایش می‌یابد:

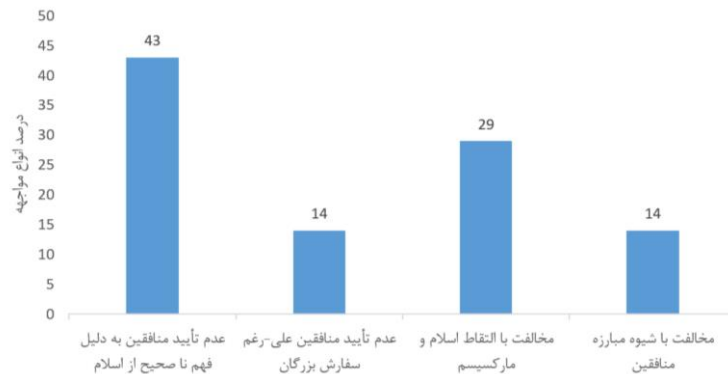
مرحله اول؛ عدم تأیید و انزجار قلبی

در سال ۱۳۵۰، حسین روحانی به نمایندگی سازمان مجاهدین خلق در نجف به محضر امام رسید تا ضمن بیان اندیشه‌ها و اهداف سازمان، تأییدیه ایشان را در خصوص سازمان مجاهدین خلق دریافت کند. امام خمینی(ره) در خصوص این دیدار می‌فرماید: «من گوش کردم به حرف‌هایش، جواب به او ندادم؛ همه‌اش گوش کردم و آمده بود که تأیید بگیرد از من، من همان گوش کردم و یک کلمه هم جواب ندادم. فقط

این که گفت که ما می‌خواهیم که قیام مسلحانه بکنیم، من گفتم نه، قیام مسلحانه حالا وقتش نیست؛ و شما نیروی خودتان را از دست می‌دهید و کاری هم ازتان نمی‌آید» (موسوی خمینی، ۱۹۹۹، ج ۸: ۱۴۴). بسیاری از علما در آن ایام با برخی از اعضای سازمان مجاهدین خلق در ارتباط بودند و به دلیل اقدامات مبارزاتی آنها، از ایشان حمایت می‌کردند و این در حالی بود که هنوز باطن و اهداف مارکسیستی سازمان آشکار نشده بود. آیت‌الله مهدوی در مورد حمایت از سازمان می‌گویند: ما برای این آقایان (مجاهدین) خیلی کتک خوردیم. بنده دو ماه به خاطر همین آقایان شکنجه دیدم؛ ولی احدی را لو ندادم (خواججه‌سروی، ۲۰۰۸: ۲۲۷). همچنین آیت‌الله طالقانی در آن زمان به امام نامه‌ای می‌نویسند و از جوانان سازمان مجاهدین خلق به «إِنَّهُمْ فِتْيَةٌ آمَنُوا بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَاهُمْ هُدًى» (کهف، آیه ۱۳) تعبیر کرده و از ایشان درخواست می‌کنند آنها را تأیید کنند (مهدی طالقانی، ۲۰۱۸). امام خمینی(ره) علی‌رغم این حمایت‌ها و سفارش‌ها که از سوی علمای دیگری نیز بود از تأیید سازمان مجاهدین خلق و مواضع آن خودداری کردند. البته ایشان با وجود رنج و نگرانی شدیدی که از کج‌اندیشی‌های سازمان داشت و با آن که از سوی بسیاری از مبارزان اسلامی برای یاری و پشتیبانی از بنیان‌گذاران و اعضای سازمان سخت زیر فشار بود، از هرگونه سخنی بر ضد آنان به‌شدت خودداری می‌کرد (روحانی، ۱۹۹۳، ج ۳: ۴۶۶).

با وجود این که امام خمینی(ره) در تبعید بوده و برای پیروزی نهضت نیاز به تعداد بیشتری از مبارزان فعال داشتند اما در مکتب فکری ایشان هرگز داشتن هدف مقدس استفاده از وسیله نامشروع را توجیه نمی‌کند، لذا ایشان از تأیید، همراهی و یا بهره‌گیری از ظرفیت‌های موجود در سازمان مجاهدین خلق در حالی که تفکر التقاطی و مارکسیستی بر آن حاکم بود اجتناب کردند. از طرف دیگر در آن برهه از تاریخ تمرکز اصلی نهضت اسلامی مبارزه علیه محمدرضا شاه و سرنگونی رژیم پهلوی بود، همچنین سازمان مجاهدین خلق اقدام عملی مشخصی علیه اسلام و مبارزان مسلمان انجام نداده بود، از همین رو امام خمینی(ره) به عدم تأیید آنها اکتفا کرده و از این که جهت مبارزه از سوی سلطنت طاغوت برداشته شود ممانعت به عمل آوردند.

بنابر آنچه بیان شد، امام خمینی(ره) در دوره اول مواجهه با سازمان مجاهدین خلق - پیش از پیروزی انقلاب اسلامی - با برخوردی نرم، از تأیید آنها خودداری کردند و نوع مواجهه ایشان در این دوره عبارت بود از: «عدم تأیید منافقین به دلیل فهم ناصحیح از اسلام»، «مخالفت با شیوه مبارزه منافقین»، «عدم تأیید منافقین علی‌رغم سفارش بزرگان» و «مخالفت با التقاط اسلام و مارکسیسم».

نمودار ۱: عدم تأیید و انزجار قلبی از منافقین

با توجه به نمودار فوق، در این مرحله، تأکید اصلی امام خمینی(ره) در مواجهه با سازمان مجاهدین خلق بر فهم ناصحیح اعضای آن از اسلام و سپس التقاط اسلام و مارکسیسم بود و از منظر ایشان، مبنای فکری نادرست، در نهایت منجر به عمل غلط و آینده نامطمئن برای این گروه بود. آیت‌الله خامنه‌ای در خصوص این مواجهه امام می‌گوید: «امام در مقابل این جریان - که بسیار هم مدعی بود- ایستاد؛ روی مبانی اسلام تکیه کرد؛ روی ترکیب و ساخت اسلامی نظام، با جدیت اصرار ورزید؛ چون امام مانند هر کسی که با اسلام آشناست، معتقد بود -و امروز هم ما معتقدیم- که سعادت و رفاه و آزادگی و عزت یک ملت و نیز عدالت و تکیه به مردم -به معنای واقعی کلمه- در سایه احکام اسلام تأمین می‌شود» (حسینی خامنه‌ای، ۲۰۰۱). با توجه به جایگاه انسان در اندیشه امام خمینی(ره)، ایشان برای هر انسانی قائل به کرامت بوده و از همین رو بر جذب حداکثری قلوب تأکید می‌ورزیدند و تا زمانی که نفاق آشکار نشده و تخریبی صورت نگرفته بود، از طرد سازمان مجاهدین خلق خودداری کردند، هر چند به دلیل مبانی فکری و عملکرد افراطی در دهه ۱۳۵۰ از هر گونه تأیید یا همکاری و ائتلاف با ایشان نیز اجتناب ورزیدند.

مرحله دوم؛ مواجهه نرم با منافقین و اکتفا به تذکر

سازمان مجاهدین خلق پس از پیروزی انقلاب اسلامی، این واقعه را خدمت امام خمینی(ره) و ملت ایران تبریک گفته (نشریه پیام خلق، ش ۶، ۱) و در ۳۰ دی ۱۳۵۷ به اصرار رجوی، دیداری میان امام و سران سازمان مجاهدین خلق (رجوی و خیابانی) صورت گرفت. آن طوری که بعدها منافقین از این دیدار نقل کرده‌اند، امام پیش از هر چیزی به مسئله تغییر ایدئولوژی سازمان مجاهدین خلق در سال ۱۳۵۴ اشاره می‌کنند و در حقیقت به رخ سازمان می‌کشند اما بلافاصله می‌افزایند «به من گفته بودند این‌ها این‌طور هستند این تیپ هستند و من گفتم که اگر اشتباهی شده و اگر مسئله‌ای به وجود آمده مربوط به گذشته است. به هر جهت شما جوانید الان انقلاب شده و مردم ما متحول شده‌اند. شما هم می‌توانید اشکالاتتان را برطرف کنید» (خجسته رحیمی، ۲۰۰۸: ۳). امام خمینی(ره) پس از شکست رژیم پهلوی و پیروزی انقلاب

اسلامی، تمام دسته‌ها و گروه‌ها را دعوت به وحدت همکاری برای سازندگی کشور کردند. ایشان تفرقه را اصلی‌ترین مانع در تحقق حکومت اسلامی دانسته و می‌فرمایند: «شمارا هوشیار می‌کنم به این که از تفرقه به هر صورتی که هست پرهیز کنید. هر چیزی که موجب تفرقه می‌شود از او پرهیز کنید» (موسوی خمینی، ۱۹۹۹، ج ۱۲: ۷۶).

سازمان مجاهدین خلق در پی به دست گرفتن نهادهای قدرت در کشور بود ولی علی‌رغم تبلیغات بسیار علاوه بر این که نتوانستند در نهادهای امنیتی نفوذ کنند، مردم نیز در انتخابات‌های مختلف اقبالی به این گروه نشان ندادند. پس از ناکامی در به دست گرفتن قدرت در جمهوری اسلامی، سازمان که می‌دید به خاطر عدم تجانس و تقید به انقلاب اسلامی و راه امام و قانون اساسی، نمی‌تواند از طرق قانونی و معمول، وارد دستگاه مدیریت و حکومت گردد و عملاً خود را از جریان حکومت و پرچم‌داری انقلاب به دور می‌دید، تنها راه موجود برای مطرح نمودن خود را ایجاد غائله و غوغا می‌دید (مؤسسه فرهنگی هنری قدر ولایت، ۲۰۱۲: ۹۲).

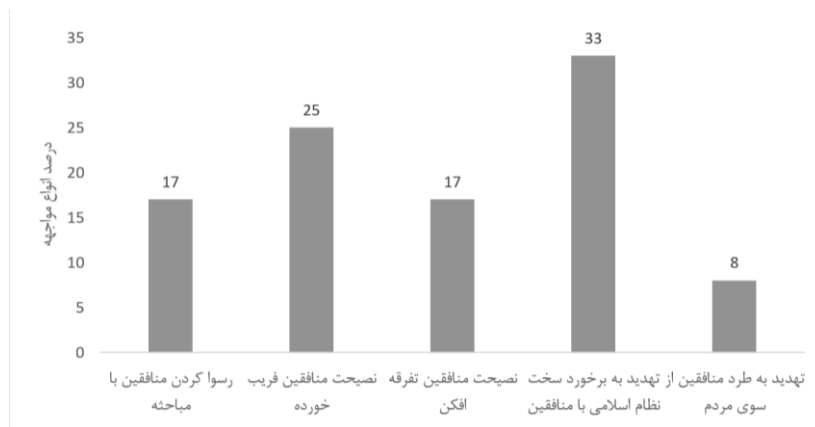
امام با وجود این شرایط ضمن این که خود به‌طور مستقیم به منافقین و فریب‌خوردگان تذکر می‌دادند، به دانشگاهیان نیز تکلیف می‌کنند تا در برابر منافقین و مارکسیست‌ها سکوت نکرده و خیانت آنها را آشکار کنند: «آقا شما نشست‌اید که چهار تا کمونیست بیایند در دانشگاه و قبضه کنند دانشگاه را؟! شما مگر کمتر از آنها هستید؟ عدد شما بیشتر از آنهاست؛ حجت شما بالاتر از آنهاست. شما این مسائل را که بگویید، خیانت این‌ها را می‌توانید واضح بکنید در آن مکان، در دانشگاه. خیانتشان را می‌توانید واضح بکنید که خودشان بگذارند بروند. بایستید، صحبت کنید» (خمینی، ۱۹۹۹، ج ۸: ۱۳۹).

در چنین شرایطی سازمان منافقین تنها راه بقای خود را در پیوند با بنی‌صدر دانسته و به‌عنوان حامی او در برابر جریان انقلابی به ایفای نقش پرداخت. اختلاف میان جریان حزب‌الله و پیرو خط امام با بنی‌صدر و منافقین تا بدان جا کشید که بنی‌صدر در سخنرانی ۱۴ اسفند ۵۴ خود در دانشگاه تهران با چماق به دست خواندن نیروهای انقلابی از طرفدارانش که عمدتاً اعضای سازمان مجاهدین خلق بودند خواست تا آنها را از جمع خود رانده و بیرونشان کنند (دادگستری جمهوری اسلامی ایران، ۱۹۸۵: ۴۵۹-۴۶۰). امام خمینی (ره) در واکنش به چنین اقداماتی منافقین را تهدید به برخورد سخت از سوی نظام اسلامی و مردم کرده و می‌فرماید: «ما نخواهیم گذاشت که توطئه‌های آنها به ثمر برسد. و ما به وضع دیگر با آنها معامله خواهیم کرد. ملت ما برای همه چیز حاضر است. توطئه‌ها را می‌شکنیم و این جرثومه‌های فساد را یا اصلاح می‌کنیم و یا طرد» (موسوی خمینی، ۱۹۹۹، ج ۱۰: ۴۷۵).

امام خمینی (ره) در این مرحله که حکومت اسلامی در ابتدای مسیر حرکت خود قرار داشته و با مشکلات داخلی و خارجی فراوانی دست‌وپنجه نرم می‌کند، وحدت و دوری از اختلاف را ضامن بقای نظام اسلامی و کشور دانسته و تمامی گروه‌ها و جریانات مختلف را از تفرقه و ایجاد آشوب در مملکت بر حذر می‌دارند. با وجود اینکه ایشان از سوابق گروه‌های مختلف آگاه بودند، لکن به همه آنها اجازه فعالیت در کشور را داده و تمامی دسته‌های سیاسی از آزادی برخوردار بودند و تا زمانی که انحراف آنها صرفاً به‌صورت کلام یا در

مطبوعات انعکاس پیدا می‌کرد امام خمینی(ره) نیز آنها را نصیحت کرده و دانشجویان و طلاب را موظف به پاسخ‌گویی به شبهات مطروحه می‌کردند.

بنابر آنچه در این مرحله بیان شد، در دوره دوم مواجهه با سازمان منافقین - پس از پیروزی انقلاب اسلامی تا اسفند ۱۳۵۹- جهت حفظ وحدت در جامعه، امام خمینی(ره) همچنان رویکرد نرم را در پیش گرفتند و در مواردی منافقین را صرفاً تهدید به برخورد سخت می‌کردند و نوع مواجهه ایشان در این مرحله عبارت بود از: «رسوا کردن منافقین با مباحثه»، «نصیحت منافقین فریب‌خورده»، «نصیحت منافقین تفرقه‌افکن»، «تهدید به برخورد سخت نظام اسلامی با منافقین» و «تهدید به طرد منافقین از سوی مردم».

نمودار ۲: مواجهه نرم با منافقین و اکتفا به تذکر

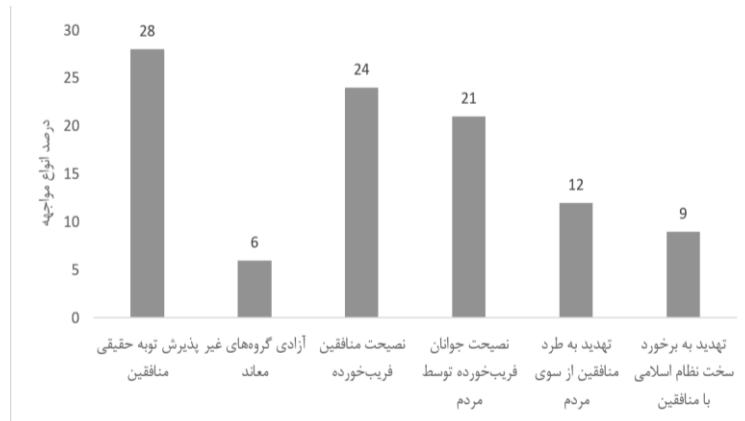
با توجه به اطلاعات نمودار فوق، در این مرحله از مواجهه با منافقین، جایگاه مردم و نقش آنها در اداره جامعه در اندیشه امام خمینی(ره) موجب می‌شد ایشان علاوه بر این که خود به نصیحت فریب‌خوردگان یا سران تفرقه‌افکن سازمان مجاهدین خلق اقدام می‌کردند، این مسئولیت را بر عهده مردم نیز قرار داده و از آنها نیز توقع داشتند با مباحثه و پاسخ به شبهات منافقین را رسوا کنند. همچنین در تهدید منافقین صرفاً به تهدید از سوی حکومت اکتفا نکرده و با توجه به پیوند میان نظام اسلامی و مردم، منافقین را به طردشدن از سوی مردم توأمان با برخورد سخت نظام اسلامی تهدید می‌کردند. گرچه در این دوران منافقین به مخالفت علنی با جمهوری اسلامی می‌پرداختند، لکن شعارهای آنها مبنی بر حمایت از خلق و مبارزه با استعمار و سرمایه‌داری در میان برخی از جوانان طرفدار پیدا کرده و مبارزه با این گروه را دچار مشکل می‌کرد. بنابراین شیوه مقابله امام خمینی(ره) با ایشان تذکر نصیحت در کنار رسوا کردن ریشه‌های فکری این گروه بود و از مردم نیز در این راه کمک می‌گرفتند.

مرحله سوم؛ گذار از مواجهه نرم به مواجهه سخت

سازمان مجاهدین خلق و بنی صدر در ابتدای سال ۶۰ به این نتیجه رسیدند که با توجه به عملکردشان و مخالفت مردم و مسئولان نظام با آنها، دیگر جایگاهی در جمهوری اسلامی نخواهند داشت، لذا در خانه‌های تیمی مخفی شده و خود را آماده مبارزات مسلحانه و خیابانی کردند. آنها طی نامه‌ای به امام خمینی(ره) که آن را به صورت علنی در نشریه خود منتشر کردند، از ایشان تقاضای ملاقات کردند تا در این دیدار مطالب خود را بیان کرده سلاح‌هایشان را تحویل دهند. در بخشی از این نامه آمده است که: «اگرچه به قانون اساسی رأی نداده‌ایم، اما به شرط این که همین قانون نیز عملاً اجرا شود، بدان ملتزم هستیم». آنها تأکید کردند که: «تا وقتی راه‌های مسالمت‌آمیز ابراز عقیده و فعالیت انقلابی مطلقاً مسدود نشده باشد و به اصطلاح حجت تمام نشده است، از عکس‌العمل‌های خشونت‌بار و قهرآمیز» پرهیز می‌کنند (کیهان، ۱۱/۵/۱۹۸۱: ۱۱).

امام خمینی(ره) در پاسخ به این نامه، در آخرین تذکر و نصیحت، آنها را دعوت به رعایت قانون کرده و قیام مسلحانه را که از سوی سازمان مجاهدین مطرح بود، خط قرمز نظام مطرح می‌کنند: «شما به قوانین اسلام سر بگذارید، گردن فرو بیاورید. کشور اسلامی ما، همه شما را می‌پذیرد و من هم که یک طلبه هستم با شما حاضریم که در یک جلسه، نه در یک جلسه، در ده‌ها جلسه، با شما بنشینم و صحبت کنم. ... من اگر در هزار احتمال یک احتمال می‌دادم که شما دست بردارید از آن کارهایی که می‌خواهید انجام بدهید، حاضر بودم که با شما تفاهم کنم و من پیش شما بیایم؛ لازم هم نبود شما پیش من بیایید» (خمینی: ۱۹۹۹، ج ۱۴: ۳۴۴).

در شرایطی که منافقین در حال آماده شدن برای قیام مسلحانه بودند و مردم و مسئولان نظام را تهدید به ترور می‌کردند، امام خمینی(ره) علی‌رغم این که می‌دانستند این گروه در کشور آشوب ایجاد خواهند کرد پیش از دستور به مواجهه سخت، سعی کردند با رویکردی نرم به همراه تهدید بیشتر به مواجهه سخت، منافقین را از شورش مسلحانه باز دارند. نوع مواجهه ایشان در این مرحله عبارت بود از: «پذیرش توبه حقیقی منافقین»، «آزادی گروه‌های غیرمعاند»، «نصیحت منافقین فریب‌خورده»، «نصیحت جوانان فریب‌خورده توسط مردم»، «تهدید به طرد منافقین از سوی مردم» و «تهدید به برخورد سخت نظام اسلامی با منافقین».

نمودار ۳: گذار از مواجهه نرم به سخت

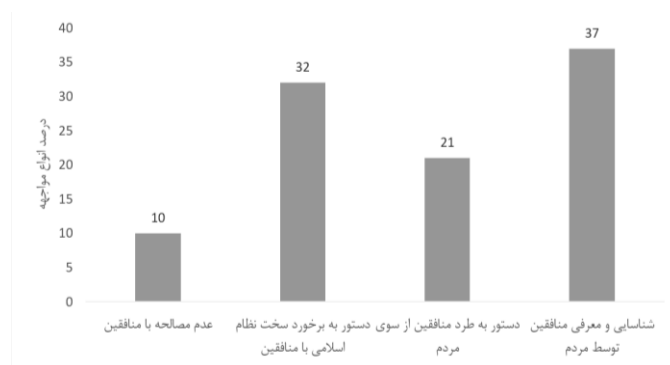
همان‌طور که در نمودار فوق مشخص است، علی‌رغم این‌که منافقین مہیای انجام عملیات مسلحانه در داخل بودند، اصلی‌ترین مواجهه امام خمینی(ره) با آنها در این مرحله دعوت به توبه و نصیحت آنان بود. ایشان همچنین از مردم نیز می‌خواستند تا جوانان و فرزندان خود را نصیحت کرده و تلاش کنند آنها را از این گروه جدا سازند. با توجه به این‌که مشخص بود سازمان مجاهدین خلق دست به خرابکاری خواهد زد، امام خمینی(ره) قاطعانه آنها را تهدید به برخورد سخت نظام اسلامی در کنار طرد شدن آنها از سوی مردم کردند که توجه به مردم در این مرحله نیز مبتنی بر جایگاه آنان در اندیشه امام خمینی(ره) داشت که در مرحله پیشین توضیح داده شد.

مرحله چهارم؛ مواجهه سخت با منافقین

سازمان مجاهدین خلق که طی اطلاعیه‌ای رسمی، آغاز شورش مسلحانه را اعلام کرده بود، در ادامه تنش‌آفرینی‌ها در ۳۰ خرداد ۱۳۶۰، با ارتش میلشایی خود رژه‌ای را برگزار کرده و اقدام به حمله مسلحانه به مردم و نیروهای انتظامی کرد که منجر به شهادت چند نفر و وارد آمدن خساراتی به مردم شد. در روزهای بعد نیز، منافقین با ترور مسئولان نظام و مردم، نفاق خود را عیان ساخته و به‌طور علنی دشمنی خود را با مردم کشور خود اعلام می‌کنند (ر.ک: سمیعی، ۲۰۱۸: ۶۲۸). امام خمینی(ره) در این شرایط، دیگر نصیحت و مصالحه با منافقین را چاره‌ساز ندیده و به مسئولین دستور می‌دهند با حمایت مردم، به‌طور جدی با منافقین مقابله کنند: «شما با پشتیبانی ملت می‌توانید که این شرارت‌هایی که گاهی در سطح شهرها می‌شود جلوگیری را بگیرید با نصیحت، والا با قدرت. کسانی که بخواهند اخلاص کنند در هر امری از امور -چه در سخنرانی‌هایی که از طرف شخصیت‌ها می‌شود و چه در اجتماعات مطابق قانونی که با اجازه وزیر کشور اجتماعات حاصل می‌شود- باید شماها مواظب باشید، و سپاه پاسداران هم که در شهرها هستند با شما هماهنگ باشند برای جلوگیری از این‌که در این اجتماعات یک دسته اشرار وارد نشوند و بخواهند درگیری

ایجاد کنند؛ و همین‌طور در خیابان‌ها یک دسته‌ای از اشرار بخواهند درگیری ایجاد کنند و ناراحتی برای مردم. به‌حسب قاعده و قانون، شما وظیفه‌دارید و سپاه پاسدارها هم که در شهرها هستند وظیفه دارند که با شما کمک کنند و مردم هم از شما پشتیبانی کنند که این‌طور شرارت‌ها و این‌طور درگیری‌هایی که موجب تشتت قوا می‌شود، موجب ضعف قوا می‌شود، و با یک برنامه‌ای مشغول هستند برای شرارت، انجام نگیرد. با قدرت، قوه و با پشتیبانی همه مردم از این‌طور امور باید جلوگیری بشود تا در یک سطح آرامی مردم مشغول به کارهایشان باشند. و بعضی از این اشرار که مشغول ترور هستند یا مشغول انفجار بعضی جاها هستند باید اطلاعات حاصل بشود و پیگیری بشود، و این‌ها معرفی بشوند به دادگاه‌ها، و دادگاه‌ها آنها را مجازات کند به آن مجازاتی که اسلام برای آنها تعیین کرده است. و آن مجازات سختی است» (موسوی خمینی: ۱۹۹۹، ج ۱۴: ۱۴۰).

با توجه به شورش مسلحانه منافقین و برهم زدن امنیت جامعه، امام خمینی(ره) اقدام به مواجهه سخت با منافقین کرده و به مردم و مسئولان دستور می‌دهند تا به‌طور کامل با سازمان مجاهدین خلق مقابله کنند. نوع مواجهه ایشان در این مرحله عبارت بود از: «عدم مصالحه با منافقین»، «دستور به برخورد سخت نظام اسلامی با منافقین»، «دستور به معرفی منافقین از سوی مردم» و «شناسایی و معرفی منافقین توسط مردم».

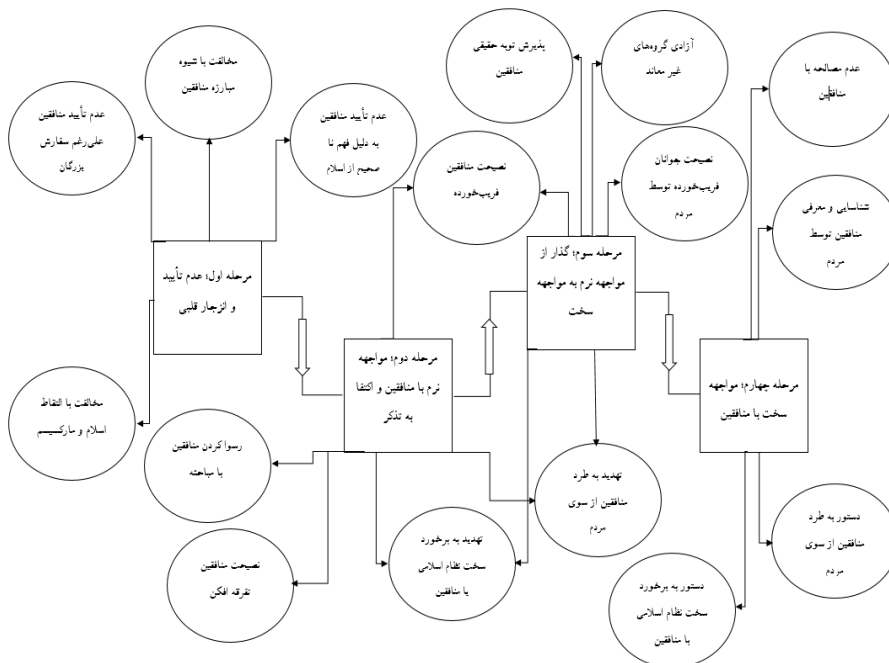

نمودار ۴: مواجهه سخت با منافقین

در آخرین مرحله از مواجهه امام خمینی(ره) با سازمان منافقین، پس از اینکه ایشان در سه مرحله قبلی از انواع مواجهه‌های نرم استفاده کردند، اقدام به مواجهه سخت کرده و برخورد قاطع با سازمان مجاهدین خلق را وظیفه همه مسئولان و مردم اعلام کردند. در این مرحله با توجه به این‌که جان و مال مردم در خطر بود، ایشان مقابله عملی و برخورد سخت را تنها راه حفظ جامعه اسلامی از خطرات منافقین می‌دانستند. در این مرحله نیز کاملاً مشخص است که با توجه به جایگاه مردم در اداره جامعه از منظر امام خمینی(ره)، ایشان به همان میزان که مسئولان را موظف به برخورد سخت با خرابکاران کردند، از مردم نیز خواستند تا ضمن شناسایی و معرفی منافقین، آنها را میان خود طرد کنند. مطابق رویکرد امام خمینی(ره) در مسأله امر

به معروف و نهی از منکر، ایشان در آخرین مرحله مواجهه که هیچ‌گونه تذکری بر منافقین اثر نکرده و خرابکاری آنها به مسلمین آسیب می‌رساند، وظیفه حاکم جامعه و مسئولان نظام اسلامی را برخورد و مجازات منافقین می‌دانند.

نمودار مراحل مواجهه امام خمینی(ره) با سازمان مجاهدین خلق به شرح زیر است:

نمودار ۵: مراحل مواجهه با منافقین

نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر ناظر به چالش‌هایی بود که جریان نفاق می‌تواند در جامعه به وجود آورده و از دورن به نظام اسلامی ضربه وارد سازد. یکی از اصلی‌ترین جریان‌های نفاق که در دهه ۱۳۵۰ و ۱۳۶۰ صدمات زیادی را به مردم و انقلاب اسلامی وارد کرد، سازمان مجاهدین خلق بود. بنابراین این تحقیق در صدد پاسخ به این پرسش بود که مراحل مواجهه امام خمینی(ره) با منافقین در طی این سال‌ها چگونه بوده است. تبیین عملکرد منافقین و نحوه اثرگذاری آنها در جامعه نیز مسئله‌ای بود که لازم بود در این پژوهش بدان پرداخته شود. انحراف، فریبکاری، تفرقه‌افکنی و مبارزه مسلحانه، چهار اشکال اساسی در سازمان مجاهدین خلق که موجب از بین رفتن ظرفیت‌های آن به خصوص نیروی انسانی جوان و مبارز بود. امام خمینی(ره) که از همان برخورد اول پی به انحرافات فکری سازمان برده بودند، در تمامی مراحل نهضت اسلامی و پس از پیروزی

انقلاب اسلامی سعی کردند ضمن تأکید بر عنصر وحدت با استفاده از ابزار نصیحت و گفتگو اعضای این گروه را از ایستادگی در برابر مردم و نظام اسلامی بازدارند.

رویکرد اصلی امام خمینی(ره) در مواجهه با سازمان منافقین تا زمانی که این گروه اقدام به حرکت مسلحانه ننموده و صرفاً در نشریات و همایش‌های سیاسی به بیان عقاید خود می‌پرداختند، برخورد نرم توأم با نصیحت و انذار بود. ایشان در مواردی هم که از سوی این سازمان مورد تهدید قرار می‌گرفتند، همچنان از اقدام عملی علیه آنها اجتناب کرده و در شدیدترین حالت آنها را به مقابله عملی از سوی نظام و مردم تهدید می‌کردند.

با شورش مسلحانه منافقین و ترور جمع زیادی از مردم و مسئولان، با توجه به این که امنیت جامعه در خطر بود، امام خمینی(ره) به‌عنوان رهبر حکومت اسلامی هرگونه مماشات در برابر این گونه اعمال خرابکارانه را جایز ندانسته و به همه مسئولان و مردم امر به برخورد سخت با سازمان مجاهدین خلق کردند. در واقع تا پیش از این که انحرافات سازمان به عرصه جامعه کشیده نشده و امنیت را مختل نکرده بود، این گروه همچنان دارای آزادی در عرصه سیاسی کشور بود و امام خمینی(ره) ضمن آگاهی بخشی به مردم، اعضای سازمان را نصیحت می‌کردند تا از انحراف دوری کنند. اما پس از آن که سازمان تصمیم به شورش نظامی گرفت، امام خمینی(ره) مصالحه و تسامح در برابر آنها را جایز ندانسته و نوع مواجهه ایشان در این مرحله برخورد سخت بود.

نکته حائز اهمیت در تمامی مراحل مواجهه امام خمینی(ره) با منافقین، تأکید ایشان بر جایگاه مردم در امر اداره جامعه و مقابله با انحرافات به‌وجود آمده است. ایشان همچنان که در مواجهه نرم در کنار نصیحت منافقین از مردم نیز می‌خواستند فرزندان خود را نصیحت و آگاه کنند، در مواجهه سخت نیز مردم را موظف به شناسایی و طرد منافقین می‌کردند.

References

- The Holy Quran
- Ahmadi Rohani, Hossein (2005). *Mojahedin Khalq Organization (Manuscripts of Hossein Ahmadi Rouhani)*, Tehran: Islamic Revolution Documentation Center. (In Persian)
- Alipour, Sadegh (2016). "A Comparative Study of Imam Khomeini's Thoughts and Hashemi Rafsanjani's Performances; in the field of armed struggle and support for the hypocrites", June 15, No. 48: 76-45. (In Persian)
- Amid, Hasan (1983). *Farhang Farsi Amid*, Tehran, Amir Kabir Publications. (In Persian)
- Attride-Stirling, Jennifer (2001). *Thematic Networks: An Analytic Tool for Qualitative*.

- Braun, Virginia and Clarke, Victoria (2006). "Using thematic analysis in psychology", *Qualitative Research in Psychology*.
- Dekhoda, Ali Akbar (2008). *Dekhoda dictionary*, Tehran: University of Tehran Press. (In Persian)
- Esfahani, Ragheb (2003). *Vocabulary of the words of the Holy Quran (research of Adnan Davoodi)*, Qom: Amiran. (In Persian)
- Eshtehardi, Kaveh (2016). "Uncensored hypocrites", *Publish password*, No. 21: 3-7. (In Persian)
- *GhaelaMarch 4 1980 the Rise and fall of the Counter-Revolution* (1985). Tehran: Islamic Association of Central Justice Employees.
- Homayoun Mesbah, Hossein (2011). "How to deal with hypocrisy", *Islamic Social Research*, No. 92: 163-182. (In Persian)
- Jafari, Mohamad Mahdi (2004). *Mojahedin Khalq Organization from within*, Tehran: Look today. (In Persian)
- Jafarian, Rasol (2004). *Religious-political currents and organizations in Iran (1320-1357)*, Tehran: Research Institute of Culture and Thought. (In Persian)
- Kamali, Yahya (2003). "Methodology of basic theory and its application in political science", *Political Science Quarterly*. Vol.16, No.14: 131-103. (In Persian)
- Kamali, Yahya (2018). "Methodology of content analysis and its application in public policy studies", *Journal of Public Policy*. Vol.4, No. 2: 208-189. (In Persian)
- Keihan, Warning letter to Imam Khomeini (1981/05/12). (In Persian)
- Khamenei, Seyyed Ali (2001). Statements on the occasion of the anniversary of the demise of Imam Khomeini, at: <https://farsi.khamenei.ir>. (In Persian)
- Khojasteh Rahimi, Reza (2008). "How the Mojahedin became hypocrites", *Citizen Today*, No. 52. (In Persian)
- L. M, Given (2008). *the sage encyclopedia of qualitative Methods*.
- Mehrabadi, Muzaffar (2005). *A Study of the Ideological Change of the People's Mojahedin Organization of Iran in 1975*, Tehran: Islamic Revolutionary Documentation Center. (In Persian)
- Meisami, Lotfollah (2000). *From Freedom Movement to Mojahedin (Memoirs of Lotfollah Meysamy, Volume 1)*, Tehran: Samadiyeh Publishing. (In Persian)
- Meisami, Lotfollah (2003). *Those who left (Memoirs of Lotfollah Meysamy, Volume 2)*, Tehran: Samadiyeh Publishing. (In Persian)
- *Mojahedin Khalq Organization* (2012). Tehran: Qadr Velayat Cultural-Artistic Institute. (In Persian)
- *Mojahedin Khalq Organization: Appearance until the end (three-volume period)* (2006). Tehran: Institute of Political Studies and Research. (In Persian)
- Mousavi Khomeini, Ruhollah (1999). *Sahifa Imam (21-volume collection)*, Tehran: Imam Khomeini Publishing House. (In Persian)
- Payame Khalq (1981). *Magazine*, the official organ of the Mojahedin Khalq Organization.
- Qureshi, Seyed Ali Akbar (1975). *Quran Dictionary*, Tehran: Islamic Library Institute. (In Persian)
- Rastgo, Ali Akbar (2003). *Mojahedin Khalq in the Mirror of History*, Tehran: Iranian Political and Cultural Association. (In Persian)

-
- Rouhani, Seyed Hamid (1993). *Imam Khomeini Movement*, Tehran: Islamic Revolutionary Documentation Center. (In Persian)
 - Samiee, Muhammad (2018). *The battle for power in Iran (why and how the clergy won)*, Tehran: Ney Publishing. (In Persian)
 - Shaukat, Hamid (1989). *An Inside Look at the Left Movement (Interview with Khanbaba Tehrani)*, Germany: Bazetab Publishing.
 - Sheikh Zadeh, Muhammad (2012). "Service Leadership Model Based on Imam Khomeini's Perspective", *Journal of Islam and Management*, Vol.1, No.1: 7-36.
 - Tabarsi, Fadl bin Hassan, (1994). *Assembly Statement* (Vol. 10), Beirut: Scientific Foundation for Publications.
 - Taleghani, Mehdi (2018/05/12). Interview on the political struggles of Ayatollah Taleghani, at: <https://www.farsnews.ir>. (In Persian)